

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2007 M.
GRUODŽIO 29 D. ĮSAKYMO NR. V-1087 „DĖL PROFESINIŲ LIGŲ NUSTATYMO
KRITERIJŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m. sausio 3 d. Nr. V-15
Vilnius

P a k e i ė i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymą Nr. V-1087 „Dėl Profesinių ligų nustatymo kriterijų patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL PROFESINIŲ LIGŲ NUSTATYMO KRITERIJŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 487 „Dėl Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo“, 27 punktu:

1. T v i r t i n u Profesinių ligų nustatymo kriterijus (pridedama).
2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos viceministrui pagal veiklos sritį.“

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu
Nr. V-1087

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2019 m. sausio 3 d. įsakymo Nr. V-15
redakcija)

PROFESINIŲ LIGŲ NUSTATYMO KRITERIJAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Profesinių ligų nustatymo kriterijai (toliau – Kriterijai) nustato kriterijus, taikomus nustatant profesines ligas.

2. Kriterijuose vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Ligos anamnezė** – tai simptomų atsiradimo, jų kitimo bei ryšio su darbu chronologinė seka, kurią gydytojas sužino iš paciento arba jo artimųjų ir panaudoja profesinės ligos diagnozei nustatyti.

2.2. **Maksimalus latentinis periodas** – tai laiko tarpas nuo paskutinės kenksmingo ir (ar) pavojingo veiksnio (toliau – rizikos veiksnys) veikimo (ekspozicijos) darbe dienos iki to momento, kai paveiktam darbuotojui pasireiškė pirmieji ligos simptomai ar požymiai; praėjus šiam laikotarpiui nėra galimybės pagrįstai įrodyti priežastinio ligos ryšio su darbu.

2.3. **Minimali rizikos veiksnio ekspozicijos trukmė** – tai trumpiausias rizikos veiksnio poveikio laikas, per kurį gali išsivystyti profesinė liga.

2.4. **Minimalus indukcijos periodas** – tai minimalus laiko tarpas nuo rizikos veiksnio veikimo (ekspozicijos) darbe pradžios iki to momento, kai veikiamam darbuotojui pasireiškia pirmieji ligos požymiai ar simptomai, rodantis galimą priežastinį ryšį tarp ligos ir darbo.

2.5. **Minimalus rizikos veiksnio ekspozicijos intensyvumas** – tai minimalus rizikos veiksnio (išskyrus kancerogenus, mutagenus ir alergenų) poveikio lygis (dydis), kuris gali sukelti profesinę ligą.

2.6. Kitos Kriterijuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose darbuotojų saugą ir sveikatą.

3. Nustatant profesinės ligos diagnozę, vadovaujama šiais Kriterijais, Profesinių ligų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1198 „Dėl Profesinių ligų sąrašo ir Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro bei jo nuostatų“ (toliau – Profesinių ligų sąrašas) ir Europos profesinių ligų statistikos vadovu (Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2004) bei rekomenduojama vadovautis Europos Komisijos profesinių ligų diagnostikos vadovo naujausia redakcija (*Information notices on occupational diseases: a guide to diagnosis. European Commission, 2009*), kuri skelbiama Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos interneto svetainėje <http://sam.lrv.lt> (toliau – Europos Komisijos profesinių ligų diagnostikos vadovas).

II SKYRIUS PROFESINIŲ LIGŲ NUSTATYMO KRITERIJAI

4. Profesinės ligos diagnozė nustatoma vadovaujantis šiais kriterijais:

4.1. ligos klinika (specifiniai ir (arba) nespecifiniai simptomai ir požymiai, atliktų laboratorinių, instrumentinių tyrimų rezultatai, privalomų sveikatos tikrinimų duomenys, įvertinant suminį rizikos veiksnių poveikį, individualų jautrumą rizikos veiksnio poveikiui (lytį, amžių), ligos

anamnezę, gyvenimo anamnezę) turi atitikti rizikos veiksnio (-ių) poveikio sveikatai simptomus ir požymius;

4.2. nustatytas rizikos veiksnio (-ių) poveikis:

4.2.1. darbo veiklos raida: profesija, darbo pobūdis, rizikos veiksniai, rizikos veiksnio (-ių) ekspozicijos intensyvumas, rizikos veiksnio (-ių) ekspozicijos trukmė ir kiti duomenys, pateikti Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 487 „Dėl Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka (duomenys, nurodyti darbdavio pateiktoje informacijoje apie darbuotojo darbo trukmę, sąlygas ir (arba) darbuotojo pateiktame darbinės veiklos aprašyme, bei duomenys, nurodyti Profesinės ligos priežasčių tyrimo akte), panašių susirgimų (grupinių ar pavienių) buvimas įmonėje arba analogiškose darbo vietose kitose įmonėse;

4.2.2. rizikos veiksnio stebėjimo rezultatai: informacija apie ribines ir išmatuotas rizikos veiksnio (-ių) vertes, biologinio monitoringo duomenys;

4.3. nustatytas ryšys tarp rizikos veiksnio (-ių) poveikio ir ligos atsiradimo bei vystimosi: rizikos veiksnio (-ių) ekspozicija turi būti prasidėjusi anksčiau nei pasireiškė pirmieji ligos simptomai, požymiai (netaikoma išimtiniais alerginių ligų atvejais, tokiais kaip bronchinė astma); minimalus rizikos veiksnio (-ių) ekspozicijos intensyvumas ir trukmė, minimalus indukcijos periodas, maksimalus latentinis periodas (išskyrus Kriterijų 4.5 papunktyje nurodytą atvejį);

4.4. atlikus diferencinę diagnostiką, nenustatyta kitų, nesusijusių su darbu, ligos priežasčių;

4.5. nustatant profesines ligas, įtrauktas į Profesinių ligų sąrašą, bet neįtrauktas į Europos Komisijos profesinių ligų diagnostikos vadovą, turi būti taikomi tokie maksimalūs latentiniai periodai:

4.5.1. nustatant juosmeninės stuburo dalies diskų ligas, sukeltas ilgalaikės vertikalios viso kūno vibracijos, – iki 5 metų;

4.5.2. nustatant kaklinės ir juosmeninės stuburo dalies diskų ligas, sukeltas ilgalaikio sunkių krovinių kėlimo ir nešimo, – iki 2 metų.
